

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání

1	Identifikační údaje o škole.....	4
1.1	Název ŠVP.....	4
1.2	Údaje o škole.....	4
1.3	Zřizovatel.....	4
1.4	Platnost dokumentu.....	4
2	Obecná charakteristika školy.....	6
2.1	Velikost školy.....	6
2.2	Lokalita školy.....	6
2.3	Charakter a specifika budovy.....	6
3	Podmínky vzdělávání.....	8
3.1	Věcné podmínky.....	8
3.2	Životospráva.....	9
3.3	Psychosociální podmínky.....	10
3.4	Organizace chodu.....	10
3.5	Řízení mateřské školy.....	14
3.6	Personální a pedagogické zajištění.....	15
3.7	Spoluúčast rodičů.....	15
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	16
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	17
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	17
4	Organizace vzdělávání.....	19
5	Charakteristika vzdělávacího programu.....	22
5.1	Zaměření školy.....	22
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu.....	22
5.3	Metody a formy vzdělávání.....	23
5.4	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	24
6	Vzdělávací obsah.....	25
6.1	Integrované bloky.....	25
6.1.1	Školka nás volá.....	25
6.1.2	Barevné kouzlení podzimu.....	29
6.1.3	Už vím, co mi prospívá.....	33
6.1.4	Kouzelné Vánoce zase po roce.....	39
6.1.5	Zimní království.....	41
6.1.6	Únor bílý, pole sílí.....	44
6.1.7	Jaro klepe na okénko.....	48
6.1.8	Každá práce je nám platná.....	52
6.1.9	V přírodě se nenudíme.....	55
6.1.10	Lidé, voda, kvítí, na vše slunce svítí.....	58
6.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu.....	60
6.3	Dílčí projekty a programy.....	61

7	System evaluace.....	62
---	----------------------	----

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MOTIVAČNÍ NÁZEV: Na paloučku u lesa

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Mateřská škola Láz

SÍDLO ŠKOLY:

Láz 7, Bohutín, 26241

KONTAKTY:

e-mail: reditel@msslaz.cz,

web: <http://msslaz.cz>

REDIZO: 600053890

IČO: 70992436

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Mgr. Kateřina Bysterská

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Mgr. Kateřina Bysterská, ředitelka

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Obec Láz

ADRESA ZŘIZOVATELE:

Láz 219, Bohutín 262 41

KONTAKTY:

Mgr. Antonín Kropáč 725 847 984

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: aktualizace ke dni 1. 9. 2024

ČÍSLO JEDNACÍ: 24-98/2024

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 26. 8. 2024

.....

ředitel školy

Mgr. Kateřina Bysterská

.....

Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 28

Počet tříd: 2

Počet pracovníků: 7

V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty, asistenty pedagoga apod.).

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

Mateřská škola se nachází v centru obce Láz. Láz patří mezi obce, které jsou vstupní branou do Brd. Nachází se 10 km od města Příbram a je vystavěna kolem toku řeky Litavky, která pramení na východním svahu Malého Toku v brdských lesích. Mateřská škola Láz se nachází uprostřed krásné přírody, která se zachovala poměrně neponičená působením člověka. Výhodou a jedinečností Mateřské školy v Lázu je okolní nádherná příroda.

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

Jedná se o přízemní budovu s rozlehlou a upravenou zahradou. Vnitřní prostory mateřské školy jsou po rekonstrukci rozšířené, byla postavena druhá velká a světlá třída. Třídy slouží zároveň jako herny a současně jako školní jídelny. Třídy jsou nábytkem rozčleněny, dle možností, do několika herních koutků. Vedle jedné třídy je samostatná ložnice pro 17 lůžek. V přízemí se dále nachází školní kuchyně, sklady potravin, sociální zařízení, kancelář ředitelky a vedoucí jídelny, šatny dětí a personálu školy. Budova školy je obklopena udržovanou, prostornou zahradou se vzrostlými stromy, dřevěným srubem a dřevěným domečkem na ukládání hraček. Zahrada byla ohraničena novým plotem a chodníkem.

Dopravní dostupnost školy:

Mateřská škola se nachází v centru obce, v těsné blízkosti obecního úřadu, autobusové zastávky i obchodu.

Informace z historie školy:

Původní mateřská škola byla v Lázu založena v roce 1950. Současná budova mateřské školy byla nově postavena a otevřena v roce 1973. V roce 1992 došlo k uvolnění části prostor mateřské školy pro potřeby Obecního úřadu Láz, z důvodu poklesu počtu přihlášených dětí. Obecní úřad obýval budovu společně s mateřskou školou 22 let. V srpnu 2014 se obecní úřad odstěhoval do vlastních, nově vystavěných prostor, mateřská škola má opět k dispozici své původní prostory. V červenci 2014 se začalo s dlouho potřebnou rekonstrukcí interiéru mateřské školy. V květnu 2013 bylo na zahradě u mateřské školy vybudováno moderní veřejné dětské hřiště s herními komponenty, které mohou děti ze školky užívat při pobytu na zahradě. V létě 2019 byl na zahradu umístěn nový dřevěný domek na ukládání zahradního náčiní, hraček a kol pro děti,

Od 1. 1. 2003 je mateřská škola samostatnou příspěvkovou organizací s právní subjektivitou. Její součástí je školní jídelna pro děti a zaměstnance.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Mateřská škola má dostatečně velké prostory, které vyhovují nejrůznějším skupinovým i individuálním činnostem dětí. Třídy pro děti jsou dostatečně osvětlené a bezpečné. Dětský nábytek, tělocvičné nářadí, umývárny, toalety i vybavení pro odpočinek dětí jsou zdravotně nezávadné, bezpečné a estetické..

Ve třídě jsou hračky a pomůcky volně přístupné dětem. S příchodem dětí mladších tří let jsou drobné hračky, (např. korálky, hřebíčky, magnetky) umístěny do uzavíratelných nebo výše umístěných skříněk. Zázemí MŠ bylo doplněno přebalovacím pultem.

Dětem je k dispozici sedm dětských toalet a umyvadel. V každé třídě je 1 barevný stůl, kde si děti hrají a malují, sestava 2 větších stolů, které slouží ke hře a současně se u nich děti 3x denně společně s učitelkami stravují. Děti využívají židle dvou velikostí s ohledem na jejich výšku. Nábytek je převážně nový, barevný, s úložnými boxy. Lehátka, matrace, peřiny a ložní prádlo bylo v srpnu 2014 pořízeno nové, další se dokoupily v roce 2023. Plastová lůžka jsme nahradili dřevěnými, ve vyhovující velikosti, zatím v počtu 17 lůžek. Děti, které ve školce odpočívají méně často, mají na odpočinek k dispozici nové matrace. Snažíme se mateřskou školu vybavovat postupně kvalitními hračkami, didaktickými pomůckami z přírodních materiálů. Většina hraček a pomůcek je dětem volně k dispozici ke hře v čase vyhrazeném pro volnou hru a tvoření. Pískoviště je zakryto plachtou dle hygienických předpisů. Děti mají na zahradě dostatek vybavení pro hry a další činnosti. Na zahradě byl umístěn nový zahradní domek na ukládání hraček a kol.

Stanovená hygienická kapacita školy je 28 dětí, do budoucna je možné díky přístavbě navýšit na 35 dětí. Na zlepšení materiální podmínek školy se snažíme stále pracovat. První etapa úprav a oprav v interiéru školy proběhla v srpnu 2014. Proběhla výměna lina a osvětlení ve třídě, byla vybudována úklidová komora a ložnice s kapacitou 14 lůžek. Vybavení MŠ hračkami a pomůckami odpovídá počtu a věku dětí, dle možností je průběžně doplňujeme a obnovujeme. V rámci možností prostoru, třídy vyhovují nejrůznějším dětským aktivitám. V roce 2016 byla provedena kompletní rekonstrukce sociálního zařízení pro děti, které tak z hlediska hygieny odpovídá počtu 28 dětí. Dostatečně velká školní kuchyně je vybavena nerezovými dřezy, konvektomatem na zdravé vaření, novými obklady i kuchyňskou linkou, čímž byly hygienické podmínky uvedeny v soulad s normami. v roce 2018 byla pořízena interaktivní tabule pro zpestření výuky.

V roce 2020 došlo k rekonstrukci a přístavbě budovy, byla vybudována nová třída, druhá šatna pro děti, zvětšena stávající ložnice, v šatnách a umývárce byly nainstalovány světlíky. Došlo k vytvoření potřebného zázemí - sklady potravin, prádelny a sušárny, výměně podlah a vymalování všech prostor. v roce 2023 bylo ukončeno vytápění tuhými palivy a nahrazeno tepelným čerpadlem.

Podmínky bezpečnosti práce jsou v souladu s platnými normami, zaměstnanci jsou pravidelně proškolení v oblasti BOZP a PO.

V následujících letech se plánuje instalace venkovní učebny, která je žádoucí pro zefektivnění vzdělávání, zejména v enviromentální oblasti.

3.2 Živospráva

Dětem je nabízena plnohodnotná a vyvážená strava. Děti mají stále k dispozici ve třídě dostatek tekutin. Mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány doporučené intervaly. Je zajištěn denní rytmus a řád. Pobyt venku respektuje doporučenou délku. Chodíme ven i za nepříznivého počasí avšak s ohledem na povětrnostní, teplotní podmínky a kvalitu ovzduší. Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru mateřské školy. Je respektována individuální potřeba aktivity a spánku. Učitelky poskytují dětem přirozený vzor, samy se chovají podle zásad zdravého životního stylu.

Dbáme na dostatek ovoce a zeleniny, mléčných výrobků, dětem podáváme vyvážené množství masa hovězího, vepřového, drůbežího a ryb, do jídelníčku zařazujeme luštěniny, obiloviny, a to i méně tradiční (sója, pohanka, jáhly...)

Děti do jídla nenutíme, ale vedeme děti, aby nová jídla ochutnaly.

Dětem je podávána strava v pravidelném rytmu s možností přizpůsobit čas stolování aktuálním potřebám.

Je dbáno na dostatečný pitný režim, děti mají během celého dne k dispozici tekutiny, které si mohou samy nalít.

Jídelníček je pravidelně vyvěšován k nahlédnutí na nástěnce v šatně dětí a na webových stránkách školy.

Režim dne je uvolněný a variabilní, stanovena je pouze doba jídla a pobytu venku. Během dne se střídají spontánní a řízené činnosti v souladu se zájmy a potřebami dětí. Délka pobytu venku je upravována dle aktuálního počasí, teploty, kvality ovzduší apod.

Dbáme na dostatek pohybu na čerstvém vzduchu, v rámci možností přesouváme dopolední program či odpolední program do prostoru školní zahrady. Děti mají dostatek volného pohybu nejen venku, ale i v interiéru mateřské školy. Pravidelně využíváme k pohybovým hrám i obecní sál.

Aktivity, odpočinek – v průběhu dne dbáme na střídání aktivit s relaxací, několikrát denně zařazujeme pohybové chvíle. Po obědě děti odcházejí do ložnice a ukládají se k polednímu odpočinku.

Respektujeme individuální potřebu spánku, děti po obědě ke spaní nenutíme, ale zastáváme zásadu, že určitá míra odpočinku je v předškolním věku nezbytná. Pro starší děti s nižší potřebou spánku máme připravené odpolední řízené činnosti.

3.3 Psychosociální podmínky

Kolektiv mateřské školy se snaží vytvářet klidnou a otevřenou atmosféru. Záleží nám na tom, aby se zde všichni cítili dobře. Umožňujeme dětem postupnou adaptaci v MŠ, a to i v doprovodu rodiče. Doporučujeme zejména postupně se prodlužující návštěvy. Respektujeme individuální potřeby dětí. Děti nejsou neurotizovány spěchem a chvatem, nejsou neúměrně zatěžovány. Rovnocenné postavení všech dětí. Ctíme skutečnost, že každý z nás je stejně důležitý, že jsme partneři, a tak jednáme podle zásady: „Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak vy ve všem jednejte s nimi“. Volnost a osobní svoboda dětí je vyvážena potřebným řádem. Vedeme děti k zodpovědnosti za své jednání a činy, dodržování domluvených pravidel a při tom jim dopřáváme potřebnou míru svobody a volnosti. Jsou nastavena pravidla vzájemného soužití, která jsou pro děti jasná a srozumitelná. Pedagogický styl je podporující a projevuje se vstřícnou a naslouchající komunikací. Při plánování činností je uplatňován styl s nabídkou, se spoluúčastí a možností samostatného rozhodování dítěte. Pedagogický styl počítá s aktivním spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Pedagog se vyhýbá negativním slovním komentářům, potlačuje soutěživost. Usilujeme o atmosféru přátelství a důvěry, i proto nás děti mohou oslovovat křestními jmény. Učitelka nenásilně ovlivňuje prosociální vztahy (prevence šikany).

Požadavky na děti jsou přizpůsobeny věku dětí. V mateřské škole vládou vztahy úcty, důvěry a spolupráce. Postavení dětí je rovnocenné, nikdy nedochází k znevýhodňování či zvýhodňování dítěte.

3.4 Organizace chodu

Denní řád je dostatečně pružný, reaguje na individuální možnosti dětí. Řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity jsou zařazovány pravidelně. Učitelky se plně věnují dětem a jejich vzdělávání. Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí. Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim. Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený. Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru. Děti jsou podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování. Jsou vytvářeny

podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti. Je dbáno na osobní soukromí dětí. Děti mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně apod. Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí. Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky. Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě, spojování tříd je omezeno.

Děti jsou přijímány v souladu s vyhláškou o předškolním vzdělávání na základě přihlášení zákonnými zástupci.

Děti s odloženou školní docházkou jsou vzdělávány podle sepsaných plánů pedagogické podpory vycházející ze zjištění a doporučení pedagogicko-psychologických poraden.

Mateřská škola je otevřena od 6.00 do 16.30 hodin. Režim dne je orientační. Pauzy mezi jídlly jsou dodržovány. Děti mohou přicházet do 8 hodin, ve výjimečných případech po domluvě i déle.

Přibližný režim dne:

6.00 – 7.45 scházení dětí, volná hra, individuální přístup, smyslové hry, didaktické hry

7.45 – 8.00 úklid hraček a pomůcek, hygiena, příprava na řízenou činnost

8.00 – 9.00 hry, komunitní kruh, řízená pedagogická činnost (individuální, skupinová i frontální), cvičení

9.00 – 9.30 hygiena, svačina

9.30 – 9.45 hygiena, volná hra, příprava na pobyt venku

9.45 – 11.45 pobyt venku

11.45 – 12.00 hygiena, příprava na oběd

12.00 – 12.30 oběd a příprava na odpočinek, vyzvedávání dětí po obědě

12.30 – 13.00 poslech pohádky reprodukováno i čtené

13.00 – 14.30 odpočinek, náhradní aktivity – předškoláci (odpolední zájmová činnost - pro starší děti s nižší potřebou spánku)

14.45 - 15.00 oblékání, hygiena, svačina

15.00 - 16.30 vyzvedávání dětí po spaní, odpolední hry a činnosti, volná hra

16.30 ukončení provozu školy

Příchod dětí

Děti se schází od 6 do 8 hodin, dle potřeby rodičů i později, pozdější příchod je nutné předem ohlásit. Rodiče jsou povinni dovést dítě do třídy a osobně ho předat učitelce. Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuální adaptační režim.

Spontánní hry

Od příchodu dětí do pobytu venku a po odpoledním odpočinku, probíhají celý den, prolínají se s činnostmi řízenými učitelkami ve vyváženém poměru, i při pobytu venku, se zřetelem na individuální potřeby dětí.

Ranní kruh

Po společném úklidu se přivítáme básničkou a povíme si, co nás čeká.

Didakticky cílené činnosti (činnosti řízené pedagogem)

Probíhají v průběhu celého dne formou individuální, skupinové či kolektivní práce učitelek s dětmi, vycházejí z potřeb a zájmu dětí.

Pohybové aktivity

Denně nápravná cvičení na chodidla, HSSP, zdravotní cviky (protahovací, vyrovnávací, uvolňovací, dechová, relaxační), pohybové hry.

Průběžné pohybové chvílky a hudebně pohybové činnosti.

Denně je zajištěn dostatečný pohyb při spontánních hrách a pobytu venku.

Pobyt venku

Minimálně 2 hodiny denně dopoledne, odpoledne po odpočinku do odchodu dětí domů (za příznivého počasí).

V letních měsících se činnosti (včetně dopolední svačiny) přesouvají co nejvíce ven.

Pobyt venku je využit pro spontánní i řízené činnosti s poznávacím cílem a pohybovou aktivitou.

Co nejvíce využíváme školní zahradu, chodíme na vycházky do přírody, do lesa, na louku.

Odpočinek

Odpočinek je zařazován denně po obědě a polední hygieně, vstávání je průběžné dle potřeb dětí, nejpozději ve 14.30 hod.

Každé dítě má svoje lůžkoviny, odpočívají, pokud je to možné při pootevřeném okně.

Po spaní (odpočinku), si děti ustelou postýlky, pyžamka si nechají na peřince,

ložnice se před úklidem lůžkovin vyvětrá. Děti odchází na svačinku, která je v případě příznivého počasí na zahradě.

Stravování

Všechny přítomné děti i zaměstnanci se v mateřské škole stravují.

Časový odstup mezi dvěma jídly nepřesahuje 3 hodiny (9:00, 12:00, 14:45)

Školní stravování se řídí stanovenými normami a rozpětím finančních limitů na nákup potravin, děti mladší tří let jsou zařazovány do skupiny strážníků 3 – 6 let

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava upravená podle zásad zdravé výživy

Přibory, talíře, hrnečky si děti připravují samy, paní kuchařka všem nalévá polévku, pro druhé jídlo si chodí do okénka, děti si po sobě nádobí odnáší, malým dětem se pomáhá.

V případě příznivého počasí se svačinky přesunují na zahradu.

Pitný režim

Po celý den mají děti k dispozici nápoje ve džbánu s kohoutkem a vlastní hrnky.

Kdykoliv mohou poprosit o pomoc při nalévání, starší děti se zpravidla obsluhují samy, pomáhají mladším.

Nápoje (čaj, voda s citrónem, čistá voda, mléko, džus) jsou dle potřeby doplňovány paní kuchařkou.

Otužování

Při příchodu děti kontrolujeme, zda jsou přiměřeně oblečené (v MŠ i mimo ni).

Kontrolujeme teplotu v místnostech.

Pravidelně větráme všechny místnosti.

Dostatečný pobyt venku.

Každý rok absolvujeme bruslařský kurz na zimním stadionu Příbram.

Každoročně se zúčastňujeme plaveckého výcviku ve středisku AQUAPARK v Příbrami.

3.5 Řízení mateřské školy

Je založeno na vzájemné důvěře, otevřenosti a toleranci. Každý zná své povinnosti, kterými se podílí na chodu školy. Ředitelka řídí, plánuje, tvoří, organizuje a je zodpovědná za celý chod školy.

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny v pracovních náplních. Je vytvořen funkční informační systém. Při vedení zaměstnanců ředitelka zapojuje spolupracovníky do řízení, vytváří prostředí vzájemné důvěry a tolerance, respektuje jejich názor. Ředitelka vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně je motivuje. Pedagogický sbor pracuje jako tým, vítá spolupráci rodičů. Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětnou vazbu. Ředitelka dává učitelkám plnou pravomoc v nákupu učebních pomůcek (dle finančních možností), nebo při věcném uspořádání tříd apod.

Ředitelka vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními pedagogy. Kontrolní a evaluační činnosti jsou smysluplné a užitečné a zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy. Chceme dosáhnout zkvalitnění práce všech pracovníků.

Mateřská škola úzce spolupracuje:

- se zřizovatelem
- se Základní školou Bohutín
- s Pedagogicko - psychologickou poradnou v Příbrami
- s Mateřskou školou Vranovice
- s Mateřskou školou Bohutín
- s knihovnou Příbram, kam s dětmi pravidelně docházíme
- s divadlem A. Dvořáka v Příbrami, s kinem Rožmitál pod Třemšínem
- s provozovatelem Aquaparku Příbram v rámci předplavecké výuky zajišťujeme plavecký výcvik
- se zimním stadionem Příbram (zajišťujeme bruslařský kurz)
- se Senior centrem Příbram
- se záchranými složkami, hasiči, policií, záchranáři atp. v rámci vzdělávacích aktivit

Ve spolupráci s obcí pořádáme různé akce jako velikonoční, vánoční jarmark, burzu, dětský karneval, dětský den, vystoupení na vítání občánků, Den matek a Mikulášskou besídku. Pravidelně přispíváme do místního čtvrtletníku Lázké listy.

Rodiče a veřejnost jsou informováni na nástěnce mš, na webových stránkách, obecní vývěsce a v místním čtvrtletníku.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Pedagogové mají předepsanou odbornou kvalifikaci, popřípadě si ji doplňují. Pedagogický sbor funguje na základě jasně vymezených pravidel. Pedagogové se průběžně aktivně sebevzdělávají. Ředitelka podporuje růst profesních kompetencí všech pedagogů, vytváří podmínky pro další systematické vzdělávání. Služby pedagogů zajišťují optimální pedagogickou péči. Pedagogové se chovají profesionálně. Specializované služby jsou zajišťovány odborníky.

Zaměstnance školy tvoří ředitelka a tři učitelky, kuchařka a školnice na celý úvazek a vedoucí školní jídelny na zkrácený úvazek. Mateřská škola již nemá topiče, protože topení na tuhá paliva bylo nahrazeno tepelným čepadlem. Pedagogický personál má odpovídající kvalifikaci a stále se sebevzdělává. Učitelky pracují profesionálním způsobem a uplatňují pedagogické zásady při vzdělávání dětí.

3.7 Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost. Pedagogové sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, respektive rodin. Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole. Pedagogové pravidelně informují rodiče o individuálních pokrocích dítěte. Pedagogové i ostatní zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskretnost. Mateřská škola nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity.

Rodiče chápeme jako partnery. Víτάme jakoukoli pomoc nebo účast na různých programech a akcích pořádané školou, vzájemná spolupráce – pedagog x rodič, oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění. Rodiče jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje. Usilujeme o to, aby rodiče věděli, že jsme tu pro ně a tak potřebné informace získávají mimo jiné těmito způsoby:

- Konzultační hodiny ředitelky, pravidelně odpoledne 1 x za 14 dní
- Třídní schůzka 3 x za rok
- Přednáška pro rodiče o zralosti dětí a grafomotorice
- Učitelky podávají informace denně
- Aktualizujeme informační nástěnku pro rodiče a obecní vývěsku
- Rodičům jsou k dispozici webové stránky, na kterých naleznou veškeré potřebné informace. Jejich adresa je <http://mslaz.cz/>

Usilujeme o budování vzájemných vztahů a proto pořádáme společné akce - seznamovací výlet, brigáda na zahradě MŠ, celodenní výlet, víkendový pobyt aj.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

V prostředí mateřské školy je zabezpečena možnost pohybu a orientace dítěte v prostorách školy pomocí dostupných technických prostředků nebo lidských zdrojů. V mateřské škole jsou zajištěny kompenzační pomůcky dle potřeb konkrétního dítěte. Mateřská škola spolupracuje s rodiči dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby s odborníky mimo oblast školství.

Nebráníme se inkluzi dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, děti se tím přirozeně učí přijímat lidi s odlišností, respektovat je a chovat se přirozeně. Snažíme se zdokonalovat a upravovat naše prostory i vzdělání tak, abychom byly na takové děti dostatečně vybaveni. Podle stupně přiznaného podpůrného opatření je přítomen asistent pedagoga.

Dle individuálních speciálních potřeb dítěte budeme spolupracovat s dalšími vzdělávacími institucemi. Vzdělávací obsah speciálně pedagogické péče přizpůsobíme vzdělávacím možnostem a předpokladům dítěte (např. logopedická péče pro děti se závažnými poruchami řeči, ...).

Děti se SVP jsou začleněny do dětského kolektivu, aby od začátku vnímaly, že do něho patří. Ostatní děti vedeme k citlivému přístupu a pomoci.

Při vzdělávání dětí v naší MŠ vytváříme v rámci integrovaných bloků podmínky, které podporují vzdělávací schopnosti všech dětí v různých oblastech. Máme dobré zkušenosti se vzděláváním dítěte s ADHD, dítěte s velmi opožděným vývojem, poruchami řeči a vývojovou dysfázií. V případě, že se učitelka domnívá, že má dítě problémy v určité oblasti, informuje rodiče a nabízí kontakt na příslušné pracoviště. Kopii výsledku vyšetření předá rodič do mateřské školy, na pedagogické radě zkonzultujeme, jakým způsobem budeme dítě nadále co nejefektivněji rozvíjet.

Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Cílem poskytované jazykové přípravy dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je, aby při přechodu na základní školu měly takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky v základní škole a dosáhnout školního úspěchu.

Pedagogové mateřské školy poskytují dětem-cizincům a dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí potřebnou podporu při osvojování českého jazyka již od jejich nástupu do mateřské školy.

Při práci s celou třídou, ve které se vzdělávají i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobujeme didaktické postupy a děti cíleně podporujeme v osvojování českého jazyka u těchto dětí.

V souladu s platnou právní úpravou v situaci, kdy v mateřské škole, budou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání, bude zřízena skupina nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou

přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu bude rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Na základě posouzení potřeby jazykové podpory mohou být zařazeny do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola dle svých možností vytváří takové materiální podmínky, které umožní dítěti rozvíjet jeho talent. Zajišťuje dostatek didaktických pomůcek a materiálů, kterými může dále rozvíjet kognitivní schopnosti dětí. Nabízí aktivity podle zájmu a mimořádných schopností či mimořádného nadání dítěte. Zajišťuje doplnění a prohloubení vzdělávací nabídky. Při vzdělávání jsou vytvářeny vhodné organizační podmínky. Pedagogové prohlubují své znalosti a dovednosti, podporují zvědavost a tvořivost dítěte, povzbuzují ke kladení otázek, hledání vlastních cest a způsobů řešení. Spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními a se zákonnými zástupci dítěte.

S ohledem na individuální možnosti dětí jsou jim v rámci pestré nabídky aktivit předkládány činnosti, které umožňují využití všech schopností a dovedností a tím podporujeme a rozvíjíme i všechny projevy a známky nadání. Všechny projevy nadání umožňujeme dětem smysluplně uplatňovat a dle individuálních možností také dále rozvíjet. V případě výrazných projevů mimořádného nadání, které vyžadují značnou spolupráci a koordinaci s rodiči dětí doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení nebo spolupráci s Mensou. Na základě výsledků jsme připraveni s dětmi dále pracovat a rozvíjet je co nejlépe.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola má dostatečné množství podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti. V heterogenních třídách jsou drobné hračky a jiné bezpečnost ohrožující předměty uloženy v uzavíratelných skříňkách a boxech. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek. Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb, hru a odpočinek dětí. Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte. Umývárna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby. Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí. Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami. Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty. Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách nebo individuálně, podle potřeb a zájmu dětí. Učitelky uplatňují k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímají. V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou ke vzájemné důvěře a spolupráci s rodinou.

Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let:

- dostatečné množství podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti,
- ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek,
- prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí,
- je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí,
- mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami,
- učitelky uplatňují k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímají.

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

Mateřská škola má 2 třídy. Jsme dvoutřídní mateřská škola, ale pořádáme společné kolektivní činnosti, akce a výlety.

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

Uspořádání jednotlivých tříd je heterogenní, zohledňujeme přání rodičů a proto jsou sourozenci a příbuzní spolu ve třídě.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

K souběžnému působení dvou učitelek na třídě dochází, dle finančních a organizačních možností školy, především při ranní či odpolední řízené činnosti, pobytu venku, při plaveckém kurzu, polodenních a celodenních výletech.

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

Zápis dětí do MŠ:

Zdravotní způsobilost podle §50 zákona č. 285/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů.

Zápis dětí do mateřské školy na následující školní rok probíhá, po dohodě se zřizovatelem, během prvních 14 dnů v měsíci květnu, v tom kalendářním roce, ve kterém následující školní rok začíná. Je-li volná kapacita, mohou být děti do mateřské školy přijímány i v průběhu školního roku. Dítě do mateřské školy přijímá, na základě žádosti rodičů, ředitelka mateřské školy. Přihlášku dítěte do MŠ si rodiče mohou vyzvednout v mateřské škole nebo stáhnout na webových stránkách školy.

K předškolnímu vzdělávání se přednostně přijímají děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky a děti s odkladem školní docházky, pro něž je vzdělávání povinné.

Nadále mají dle zákona přednost děti starší 3 let ze spádového obvodu, děti jsou řazeny dle věku, od nejstaršího po nejmladší. Poté jsou přijímány děti nespádové a spádové mladší tří let, řazeny dle věku, od nejstaršího po nejmladší

Kriteria, podle kterých bude ředitelka MŠ postupovat **při rozhodování o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání** na základě ustanovení § 165 odst. 2 písm. b) zákona 561/2004 Sb. v případě, že počet žádostí překročí stanovenou kapacitu maximálního počtu pro MŠ .

1) Děti s trvalým pobytem ve spádovém obvodu mateřské školy, které dovrší do 31. 8. daného roku pěti let a děti s odkladem povinné školní docházky (na základě zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

2) Děti s trvalým pobytem ve spádovém obvodu mateřské školy – řazeny podle věku od nejstaršího po nejmladšího (to je po děti, které do 31. 8. daného roku dovrší 3 let).

3) Všechny děti s trvalým pobytem v jiných obcích a děti s trvalým pobytem ve spádovém obvodu mateřské školy mladší tří let – řazeny podle věku od nejstaršího po nejmladšího.

Do MŠ jsou zpravidla přijímány děti od 3 – 6 let věku (nejdříve však od 2 let) a děti s odkladem školní docházky na základě vyřízení písemné žádosti rodičů. Při přijímání dítěte do mateřské školy jsou posuzovány potřeby dítěte, ne rodičů.

Ve dnech zápisu mají všechny podané žádosti k přijetí stejnou váhu, v žádném případě nebude v den zápisu vytvořeno pořadí s přednostní výhodou k přijetí do MŠ.

Po ukončení zápisu obdrží rodiče nepřijatých dětí rozhodnutí o nepřijetí dítěte do MŠ. Rozhodnutí o přijetí se nepředává. Před nástupem dítěte do MŠ se rodiče dostaví do mateřské školy na informativní schůzku, o jejímž červnovém termínu jsou rodiče včas informováni. Na začátku září si rodiče vyzvednou a vyplní potřebné informace o provozu mateřské školy a domluví si průběh adaptace a konkrétní nástupní termín dítěte do mateřské školy. Pokud není MŠ kapacitně naplněna, je možné přijímat děti i během školního roku.

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání:

V odůvodněných případech se, podle **§ 34b školského zákona**, mohou rodiče rozhodnout plnit předškolní vzdělávání formou individuálního vzdělání bez pravidelné denní docházky do MŠ. V takovém případě to zákonný zástupce dítěte písemně oznámí mateřské škole a tím přebírá plnou zodpovědnost za jeho vzdělávání. Pokud má individuální vzdělávání probíhat po převážnou část školního roku, oznamuje zákonný zástupce toto rozhodnutí škole tři měsíce před začátkem školního roku, tedy v období do konce měsíce května.

Pro individuální vzdělávání na kratší období se může zákonný zástupce rozhodnout kdykoliv v průběhu školního roku. Individuální vzdělávání v tomto případě začíná dnem, který následuje po dni, kdy bylo oznámení o volbě individuálního vzdělávání doručeno mateřské škole.

Vedení MŠ rodičům doporučí oblasti, ve kterých má být dítě vzděláváno. Škola má za úkol jednou ověřit úroveň takového vzdělávání a případně rodičům doporučit další postup. Způsob ověřování a termín, včetně náhradního termínu, bude (v případě, že bude některé z dětí vzděláváno individuálně) stanoven včas a rovněž bude zveřejněn na webových stránkách školy. Ověření se uskutečňuje v období mezi 3. a 4. měsícem od začátku školního roku. Individuální vzdělávání může ředitel školy ukončit v případě, že se rodiče s dítětem nedostaví k ověření znalostí.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

Školní vzdělávací program Mateřské školy v Lázu vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, který vymezuje hlavní požadavky, podmínky, pravidla pro institucionální vzdělávání dětí předškolního věku. Dále vychází z vlastní filosofie školy. Mateřská škola Láz se nachází uprostřed krásné přírody, která se zachovala poměrně neponičená působením člověka. Obec Láz je vystavěna kolem toku řeky Litavky, která pramení v nedalekých lesích a patří mezi obce, které jsou vstupní branou do Brd. Výhodou a jedinečností Mateřské školy v Lázu je okolní nádherná příroda. S ohledem na zmíněné okolnosti má, Školní vzdělávací program Mateřské školy Láz, specifické zaměření na environmentální výchovu. Věnujeme se učení dětí k úctě k přírodě a k místním tradicím. Formou prožitkového učení chceme podporovat u dětí zájem o přírodu v celé její rozmanitosti, pěstovat u dětí citlivý vztah k přírodě, k obci a zemi, kde žijí. Rozšiřovat povědomí dětí o tom, že vlastním chováním a jednáním se mohou podílet nejen na prosperitě své vlastní, ale současně na ochraně přírody pro nás všechny a budoucí generace. Chceme pomáhat dětem uvědomovat si souvislost mezi životním stylem a zdravím člověka. Další oblastí působení mateřské školy v malé obci, jakou je Láz, je zapojení školy do veřejného života. Ve spolupráci s obecním úřadem se škola může příležitostně organizačně podílet na volnočasových aktivitách a pořádání akcí pro děti.

Výchovně vzdělávací proces zaměřujeme na rozvoj celé osobnosti dětí a na rozvíjení individuálních schopností každého dítěte.

Motto: "Dítě bez smíchu je jako louka bez květu".

Naší prioritou je, aby se všechny děti cítily bezpečně, byly citlivé, šťastné a spokojené. Rozvíjíme samostatnost s sebevědomím dítěte, podílíme se na jejich zdravém, citovém a rozumovém vývoji. Vytváříme základy celoživotního vzdělávání všem dětem podle jejich možností, zájmu a potřeb, učíme je zdravému životnímu stylu s uvědoměním si odpovědnosti za své jednání, to vše za spolupráce s rodiči.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Vzdělávací cíle a záměry:

- akceptovat přirozená vývojová specifika dětí předškolního věku
- umožňovat rozvoj a vzdělání každého jednotlivého dítěte
- maximálně rozvíjet dítě ve všech oblastech **biologické, psychologické, sociální**

- zaměření na enviromentální výchovu
- vést děti k úctě k přírodě a místním tradicím
- využívat prožitkové učení
- podporovat rozvoj osobnosti
- učit se toleranci, respektu ke všemu živému, spolupráci, porozumění
- rozvoj individuálních schopností dítěte a zdravého životního stylu
- vytvořit předpoklady pro další vzdělávání
- uvědomovat si sounáležitost s přírodou
- podílet se na zdravém citovém, rozumovém a tělesném rozvoji

5.3 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

Vzdělávání dětí je zaměřeno na individuální potřeby a možnosti dětí. Naším cílem je nejen osvojování správných návyků, dovedností a vědomostí, ale také to, aby děti pracovaly se zájmem, radostí a s chutí. Vzdělávání se uskutečňuje po celý den pobytu dětí v MŠ, při všech činnostech. Dopolední činnosti probíhají formou zmíněných plánovaných integrovaných bloků, které na sebe navazují. Využíváme situačních momentů, respektujeme přání, potřeby a zájmy dětí. Usilujeme o to, aby byly děti vzdělávány neformálně, hravou formou, ve kterých se prolínají všechny vzdělávací okruhy. Rovněž se snažíme zajistit rovnováhu činností řízených, spontánních i relaxačních. Cíle plníme průběžně od ranních hodin. Používáme metody a formy práce, které respektují specifika předškolního vzdělávání. Využíváme všechny formy vzdělávání, a to individuální, skupinové i frontální.

Metody vzdělávání:

Používáme k tomu odpovídající metody a formy práce.

- zážitkové a kooperativní učení hrou, činnost je založena na přímých zážitcích, na smyslovém vnímání, podporujeme dětskou zvědavost.
- situační učení, spontánní sociální učení založené na principu nápodoby
- aktivity spontánní a řízené, většina aktivit probíhá formou dětské hry (hra tvořivá, námětová, konstruktivní, dramatizující, pohybová, taneční)

- didaktické hry, přímo nebo nepřímo motivované, zpravidla v menší či větší skupině, frontálně i individuálně
- upřednostňujeme metody pozorování a experimentu před předáváním hotových poznatků

5.4 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Uvědomujeme si specifika vzdělávání dětí od dvou do tří let, související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte – touha po poznání, experimentování, objevování, poznávání všemi smysly, egocentrické projevy – vymezení vůči ostatním, menší obratnost, neorientuje se v čase ani prostoru – výrazné rozdíly vývoje.

Z důvodu silnější vazby na dospělou osobu je nutné navázat úzkou spoluprací s rodinou již při přijetí dítěte. Dohodnout se na adaptaci, přiměřenosti doby pobytu v MŠ, upozornit na vyšší náchylnost k nemocem, stravování, pravidelný režim (pravidla a řád) pro pocit bezpečí...

Při práci s mladšími dětmi je nutné volit přiměřené metody a formy vzdělávání s ohledem na bezpečnost a možnosti každého dítěte, pracovat s menšími skupinami nebo individuálně, volit přiměřené činnosti a vzdělávací cíle se zapojením všech smyslů. Nejdůležitější je zajistit prostor pro volnou hru. Dvouleté dítě se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou – potřebují pravidelné rituály, vyžadují opakování činností, udrží jen krátkou pozornost, je proto nutné přizpůsobit organizaci se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a dovedností

Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let:

- dostatečné množství podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti,
- ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek,
- prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí,
- je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí,
- mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami,
- učitelky uplatňují k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímají.

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.1.1 Školka nás volá

Název integrovaného bloku	Školka nás volá
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Projekt má vést k uvědomění si dítěte sebe sama, své sounáležitosti s rodinou, obcí, ve které žijeme, se společnostmi druhých. Zároveň má dítěti napomoci nalézt místo v mateřské škole, navázat pozitivní vztah s učitelkami, personálem a ostatními dětmi. Pomáhat při adaptaci na prostředí mateřské školy novým dětem, zvykat děti na pravidla soužití ve školce, režim dne ve školce, pravidelné rituály. Prostřednictvím situací i plánovaných činností učit děti základní společenské a zdvořilostní návyky, poznávat sebe samo. Poznávat a spoluvytvářet pravidla soužití, osvojovat si základní pravidla komunikace. Dokázat se na určitou dobu odloučit od svých blízkých. Rozvíjet kladný citový vztah dítěte ke kamarádům, podporovat dětská přátelství, povědomí o hodnotách přátelství, posilovat prosociální chování dítěte k ostatním dětem i dospělým.</p> <p>Záměrem je seznámit děti se strukturou rodinných vztahů, učit děti navazovat kontakty s vrstevníky i dospělými a upevňovat vhodné společenské chování. Zprostředkovávat poznatky o místě, ve kterém dítě žije, seznámit děti se svým nejbližším okolím. Seznamovat děti s tradicemi v obci patřící k podzimu. Záměrem je přiblížit dětem začínající podzim. Sledovat činnosti, které jsou spojené s tímto obdobím v jeho nejbližším okolí. Poznávat a pozorovat změny přírody a její krásy.</p> <p>Děti si mají osvojit pravidla života v mateřské škole, postupně se adaptovat a navazovat přátelství. Umět říci své jméno, příp. adresu, jména rodičů, poznat svou značku, znát jména dětí ze třídy. Děti se mají učit komunikovat bez zábran s novými dětmi, navazovat přátelství, uvědomovat si své pocity, sdělovat je, umět požádat o pomoc a pomoc poskytnout. Dále se má zdokonalovat jejich sebeobsluha (oblékání, zapínání a rozepínání knoflíků, zavazování tkaniček, skládání oblečení).</p>
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • seznámíme se s pravidly skřítky Školníčka (pravidla soužití – utváření jasných a smysluplných pravidel ve třídě na základě situačního a prožitkového učení) • prohlédneme si celou školku

Název integrovaného bloku	Školka nás volá
	<ul style="list-style-type: none"> • stanovíme si pravidla pro pobyt na vycházce a na zahradě, podnikneme malý výlet do okolí školky a prozkoumáme okolí naší obce • navštívíme významná místa naší obce • připravíme si výstavku na téma „Moje rodina“ z donesených fotografií • jdeme se podívat, kde bydlí naši kamarádi • výtvarné činnosti: kresba postavy (tužka, pastelka) – kreslíme rodinu, malujeme školku (vodovky, tuš), důraz na správný úchop tužky, Můj dům (koláž z různých materiálů), stavíme město (dřevěné stavebnice, kostky, kolej) • přírodní materiály – stavíme při procházkách), vyrábíme společně vlastní mapu obce Láz • pohybové činnosti: chůze se změnou tempa, zastavení na optický a akustický signál, lezení, nácvik chůze ve dvojicích, ovládnutí dechu, zdravotní cviky (celkové protahování těla, protažení svalů hrudi a zad, nápravné cviky na chodidla, posilovací cviky břišních svalů), pohybové hry na vycházce • hudební činnosti: rytmizace, zpíváme, „Když jsi kamarád, tak pojď si s námi hrát“, „Jdeme rádi do své školky“, seznámení s hudebními nástroji (kytara, piano, flétna, Orffovy hudební nástroje) rytmizace jmen • hrajeme seznamovací hry („Poznej kamaráda po hmatu, hlase“, „Kdo se ztratil“) vytleskávání „Ty a já“, rytmizace slov, jmenčinnosti směřující k samostatnému vystupování, posilování sebedůvěry • aktivity podporující sblížení dětí – hry ve skupinách, ve dvojicích • aktivity přibližující pravidla ve třídě – zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce • poučení o možných nebezpečných situacích • rozvoj slovní zásoby – naučíme se svoji adresu, pojmenovat členy rodiny a jejich jména, vytvoříme mapu, kde, kdo bydlí • konec léta, začátek podzimu (co daruje pole, zahrada, les, sběr přírodnin) • poznáváme rozdíly mezi prostředím v MŠ a rodinou (jiná pravidla)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se	rozvoj interaktivních a komunikativních	domluvit se slovy i gesty, improvizovat

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého</p>	<p>dovedností verbálních i neverbálních</p>	<p>chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí</p> <p>formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat</p>
	<p>posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)</p>	<p>chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí</p> <p>pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat</p> <p>odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory</p>
	<p>seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému</p>	<p>dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair</p>
	<p>rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)</p>	<p>vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)</p> <p>zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)</p> <p>vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)</p>
	<p>má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije</p>	<p>rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	všimnout si změn a dění v nejbližším okolí orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležit k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	být citlivý ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních)	odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	i neverbálních) a kultivovaného projevu	porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)

6.1.2 Barevné kouzlení podzimu

Název integrovaného bloku	Barevné kouzlení podzimu
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Chceme seznámit děti s ročními obdobími, proměnami času, přivést je k vnímání krásy a proměnlivosti přírody a našeho vzájemného vztahu a závislosti na ní. V souvislosti s podzimem plánujeme děti seznámit s počasím a jeho proměnami. Nezapomínáme ani na výročí vzniku naší republiky, chceme v dětech podporovat národní uvědomění. Rozvíjet jejich poznatky o tom, co se děje na podzim, mít povědomí o činnostech, které jsou s tímto obdobím spojené. Posilovat vztah dítěte k živé i neživé přírodě, učit děti povědomí o sounáležitosti s přírodou, světem a planetou Země. Vytvářet vztah k životnímu prostředí v nejbližším okolí. Děti se mají naučit rozlišovat jednotlivá roční období, rozpoznat znaky podzimu. Při práci s přírodninami se má rozvíjet jejich tvořivost a představivost, jemná motorika i pohybové dovednosti. Mají prohloubit svůj vztah k přírodě i druhým lidem – vážit si jich, chránit, neubližovat. Mají rozpoznat českou hymnu a vlajku, znát jméno hlavního města České republiky, vědět, že jsme Češi, znát lidové tradice v obci.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • pouštíme draky, ve školce si draka vyrobíme

Název integrovaného bloku	Barevné kouzlení podzimu
	<ul style="list-style-type: none"> • na vycházkách pozorujeme proměnlivost počasí, o podzimu zpíváme, tancujeme, posloucháme pohádky • uděláme si kalendář počasí • podzimní počasí: jak se na podzim oblékáme, vybíráme oblečení (pracovní list), třídění skutečného oblečení – co bychom si mohli obléci na podzimní procházku • rozvoj slovní zásoby: názvy ovoce a zelenina, hry s rýmy, třídění ovoce a zeleniny podle různých kritérií (barva, tvar, s pečkou/bez pecky atd.), slovní hádanky • sbíráme přírodniny pro lesní zvířátka • ve spolupráci s rodiči budeme vyrábět skřítky Podzimníčky • vyrobíme si české vlajky a budeme se učit naši hymnu • budeme se věnovat lidovým tradicím a oslavám k ukončení sezónních prací na poli • budeme hrát dětské hry (hry dříve x dnes) • poznávání světa kolem sebe při procházkách, výletech, prohlížení encyklopedií apod. • zapojování dětí do řízených činností zaměřených na estetické citění (tanec, zpěv, hudba) • barvy podzimu, jak se mění počasí, pozorování proměn v přírodě, práce s přírodninami, výstava výrobků z přírodnin, výzdoba školy • poznávání druhů ovoce, zeleniny (zapojení všech smyslů), sběr a poznávání plodů podzimu a práce s nimi (zapojení rodičů při společné práci) • připravíme si výstavku ovoce a zeleniny, jednotlivé druhy ochutnáme a něco dobrého si z nich připravíme (ovocný nebo zeleninový salát), podíváme se do prodejny ovoce a zeleniny • „To je zlaté posvícení“ – význam tradice v obci • pozorujeme prostředí lesa, podzimní život v něm, jak to vypadá, když vládne podzim • motivovaná manipulace s předměty, třídění souborů podle určitého pravidla, porovnávání • rozvoj jemné motoriky, stříhání, modelování, vytrhávání, mačkání, navlékání • příprava zahrádky na zimu, sklizení jablek a švestek (dle úrody) • pohybové činnosti: cvičení s důrazem na psychomotoriku (využití netradičních cvičebních pomůcek, zejm. přírodnin), pohybové činnosti dle tematických říkanek: „Leze ježek...“ „rozhlížíme se a plazíme se jako žížala“, hry s padákem, míčky, kostkami • hudební činnosti: zpíváme „Foukej, foukej větříčku“, „Měla babka čtyři jabka“, „Koulelo se

Název integrovaného bloku	Barevné kouzlení podzimu
	<p>koulelo červené jablíčko...“</p> <ul style="list-style-type: none"> • výtvarné činnosti: výroba z přírodnin (kaštanů), frotáž z listů, navlékání jeřabin, obtisky listů temperovými barvami (ruličkou od toaletního papíru) + foukání větve tuší a brčkem, malování ježka prstovými barvami – obtisk ruky • hry spojené s rozvojem tělesných dovedností ve třídě i venku na zahradě, při procházce, poznávat význam cvičení pro naše zdraví

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
		prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	rozvoj kooperativních dovedností	prožívat radost ze zvládnutého a poznatého
		vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	spolupracovat s ostatními
		uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
		chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
		chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	<p>ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)</p> <p>ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem</p> <p>zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)</p> <p>osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí</p> <p>zachovávat správné držení těla</p> <p>mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy</p>
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí	<p>mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí</p> <p>všímat si změn a dění v nejbližším okolí</p> <p>pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)</p> <p>rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodovat, všítmat si nepořádků a škod, upozornit na ně</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.) vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)

6.1.3 Už vím, co mi prospívá

Název integrovaného bloku	Už vím, co mi prospívá
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Posilujeme u dětí rozvoj citů a prožívání, vedeme děti k navozování kontaktů mezi sebou, podporujeme dětská přátelství a vazby jednoho k druhému, rozvíjíme u dětí respekt soukromí, přání a potřeb druhého člověka. Podněcujeme je k rozmanitým aktivitám a vlastní tvůrčí činnosti. Děti se seznamují s pohádkovými hrdiny, kteří jim slouží jako vzor dobrého chování, mohou se s postavami identifikovat, přejímat jejich dobré vlastnosti. Děti si pomocí pohádek rozvíjí schopnost rozlišit dobro a zlo, učí se pomáhat druhým v nesnazi a společně se postavit zlu a příkoří, aktivně rozvíjí souvislý projev vyjadřování převyprávěním děje pohádky a popisem jednotlivých obrázků k pohádce. Děti se mají naučit lidové tradice a pranostiky, pomáhat druhým, snažit se dělat dobré skutky a být altruističtí. Mají chápat rozdíl mezi dobrem a zlem. Chceme děti seznámit se zásadami zdravého životního stylu – pravidelný pohyb, zdravá strava, otužování. Chceme je důrazně varovat před nezdravým způsobem života – přejídání, užívání škodlivých látek (kouření, drogy, alkohol, příliš televize či počítače). Učíme je toleranci vůči lidem s handicapem, podporujeme schopnost řešit různé situace a upevňovat si zásady péče o tělo. Také se je snažíme

Název integrovaného bloku	Už vím, co mi prospívá
	<p>naučit přiměřeně věku reagovat na situace, které mohou v našem životě nastat – nemoc, návštěva lékaře, pobyt v nemocnici, být svědkem úrazu někoho, setkání s cizím člověkem, který mi něco nabízí. Zároveň je chceme seznámit s dopadem života člověka na životní prostředí a se způsoby, jak můžeme přírodě pomáhat.</p> <p>Děti si mají osvojit poznatky o lidském těle, umět pojmenovat jeho jednotlivé části, orientovat se v tělním schématu. Mají vědět, že se nemusí lékařů bát, protože nám pomáhají. Mají si osvojit zdravé hygienické a stravovací návyky – pravidelně si čistit zuby, mýt si ruce, omývat ovoce a zeleninu, nepřejídat se, jíst ovoce, zeleninu, maso, omezovat sladkosti. Mají se učit přiměřeně oblékat, být dostatek času venku, netrávit tolik času před televizní obrazovkou. Děti se mají také naučit správně reagovat v nebezpečných situacích – nemluvit s cizími lidmi, nic si od nich nebrat, umět přivolat pomoc v případě potřeby. Učíme je neplytvat vodou, elektřinou ani jídlem.</p>
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • pomocí pohádkových postav rozvíjíme komunikaci mezi dětmi • hledáme rozdíl mezi pohádkou a skutečností, dobré a špatné vlastnosti • legenda o sv. Martinovi a jeho koni, poznáváme lidové zvyky, tradice, solidarita • poslech čtených, vyprávěných pohádek a příběhů • samostatný mluvený projev na dané téma, rozvoj slovní zásoby • dramatizace pohádky, posloupnost příběhu • práce s hádankami, chápat slovní vtip • jedeme do opravdového divadla na divadelní představení • posilovat smyslové vnímání, vyjadřovací schopnosti, myšlení, rozšiřovat slovní zásobu, rozvíjet pěvecké a výtvarné schopnosti. • povíme si, jak to chodí v lidském těle • postavíme si kostru člověka • prohlížení a povídání nad knížkami o lidském těle • půjdeme se podívat do příbramské lékárny nebo do nemocnice • budeme si hrát na lékaře • pokusy se sněhem • činnosti směřující k prevenci úrazů • jezdíme na plaveckou výuku pro utužování zdraví

Název integrovaného bloku	Už vím, co mi prospívá
	<ul style="list-style-type: none"> • čteme knihy Filipova dobrodružství • napíšeme dopis nemocným kamarádům • seznámíme se se zdravými a nezdravými potravinami • pohybové činnosti: budeme hodně cvičit pro zdraví, zejména zdravotní a nápravné cviky, cviky na posílení hlubokého stabilizačního systému páteře, protahovací cvičení, rozvíjet pohybové schopnosti dětí, vést je k vytvoření návyku potřeby pravidelného pohybu, rozvíjet hrubou a jemnou motoriku. • hudební činnosti: hry na tělo („Hlava, ramena“, „Dáme ruku sem“, rytmizace, zpíváme „Listopad, listopad“, rozvíjíme sluch. paměť – poznáváme písničku podle melodie (klavír, flétna), vytleskáváme rytmus, učíme se na hudební nástroje • výtvarné činnosti: vyrobíme koláž dítěte se všemi orgány v životní velikosti, činnosti rozvíjející estetické citění – malování, modelování, vyrábění, tvoření

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy</p>	<p>osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy</p>	<p>uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)</p> <p>zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)</p>
<p>se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům</p>	<p>vytváření základů pro práci s informacemi</p>	<p>postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí</p> <p>chápat slovní vtip a humor</p> <p>porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus) porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti uvědomění si vlastního těla rozvoj kooperativních dovedností	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou domluvit se slovy i gesty, improvizovat

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod. vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ubližování	tomto společenství uznávané	<p>nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p> <p>chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé</p>
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	<p>zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami</p> <p>mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy</p> <p>rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých</p>
	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	<p>mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)</p> <p>pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem</p>

6.1.4 Kouzelné Vánoce zase po roce

Název integrovaného bloku	Kouzelné Vánoce zase po roce
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Chceme dětem přiblížit křesťanské Vánoce a jejich význam pro každého z nás. Vánoce jako čas lásky. Děti se seznámí se zvyky a tradicemi, zpívají koledy, podílí se na výzdobě třídy. Připravují vystoupení pro rodiče na Mikuláše. Učíme děti vnímat krásu všech ročních období, radovat ze zimy, pozorovat její krásy. Budeme užívat sních k zimním radovánkám i pozorování a tvoření, budeme pečovat o zvířata v lese (žaludy a kaštany) a ptáky v zimě (péče o krmítka na školní zahradě). Záměrem integrovaného bloku je také poskytovat dětem bohaté citové prožitky v podobě radosti, uspokojení a pohody. Motivujeme děti k zájmu podílet se na společném životě a dění v MŠ, k těšení se na Ježíška, učíme je myslet na naše nejbližší.</p> <p>Děti by měly vnímat hlubší význam Vánoc, nechápat je pouze jako čas, kdy dostávají dárky. Mají se naučit vyjadřovat své pocity a dávat najevo svou náklonnost a lásku těm, koho mají rády, ať již pomocí slov či skutku a dárků. Mají se naučit spolupracovat, pracovat na společném cíli, oceňovat a vážit si práce druhých. Mají dále prohlubovat svou jemnou i hrubou motoriku a uplatňovat estetické cítění, to vše při společné výzdobě školy, při výrobě dárků a pečení cukroví. Mají prožít radost z dávání. Také jejich komunikační dovednosti a schopnosti se mají rozvinout, zejména schopnost samostatného projevu a přednesu, mají prožít radost z úspěchu, z úspěšného překonání studu a překážek.</p>
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • vyprávíme dětem vánoční příběh, dramatizace příběhu • Štědrý den ve školce, rozbalování dárků • pečeme vánoční cukroví • učíme se plavat • jedeme se podívat na příbramské betlémy • vánoční zpívání s rodiči v sále • vystupujeme s dětmi na mikulášské besídce • vyrobíme si dárečky pro rodiče • seznamujeme děti s lidovými zvyky a tradicemi • vytvoříme vánoční přání pro rodiče i Obecní úřad • uděláme si vánoční svícen

Název integrovaného bloku	Kouzelné Vánoce zase po roce
	<ul style="list-style-type: none"> • ozdobíme vánoční stromek pro zvířátka v lese • společně si vyzdobíme školku • píšeme dopisy Ježíškovi • otevíráme adventní kalendář plný her • pohybové činnosti: zvyšujeme celkovou tělesnou odolnost dětí a otužilost při překonávání přiměřeně ztížených podmínek a pobytu venku v každém počasí. Objevujeme vlastnosti sněhu, ledu prostřednictvím her se sněhem a přirozeným pohybem v zimní přírodě. Bobujeme. • hudební činnosti: zpíváme s dětmi koledy, učíme se tanečky, písničky a básničky na mikulášské vystoupení • výtvarné činnosti: kreslíme zmizíkem, kreslíme na okna, aj.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	rozvoj společenského i estetického vkusu	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	spolupracovat s ostatními navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

6.1.5 Zimní království

Název integrovaného bloku	Zimní království
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Chceme děti seznámit s ročními obdobími, zejména se zimou a jejími podobami. Naším záměrem je, aby děti v každém období roku viděly něco krásného a pozitivního, z čeho se mohou radovat. Zároveň chceme podporovat jejich tělesnou zdatnost a pohybový rozvoj. Cílem je seznámit děti také s pohádkovými hrdiny, pomocí pohádek si rozvíjí schopnost rozlišovat dobro a zlo, učí se pomáhat druhým v nesnazi a společně se postavit zlu a příkoří. Mají si aktivně rozvíjet souvislý projev vyjadřování pře vyprávěním děje pohádky a popisem jednotlivých obrázků k pohádce, zároveň si rozšiřují slovní zásobu pomocí básniček a říkanek k tématu.</p> <p>Děti mají rozlišovat roční období, poznat jejich jednotlivé znaky, předškolní děti mají umět též názvy jednotlivých měsíců roku. Děti mají vědět, co se s přírodou děje v zimě, co dělají zvířátka, zejména ptáčky, učí se o ně pečovat. Mají si všimnout potřeb druhých a přiměřeně svým schopnostem je naplňovat, umět rozlišit dobro od zla a pomáhat slabším. Mají se naučit ohleduplnosti, dávat přednost druhým a nehledat jenom svůj prospěch. Děti se mají naučit základy jízdy na bobech a sáňkách, dodržovat bezpečná pravidla.</p>
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> jdeme se podívat za zvířátka do lesa, přineseme jim něco dobrého, pravidelně se děti účastní

Název integrovaného bloku	Zimní království
	<p>krmení ptactva na zahradě</p> <ul style="list-style-type: none"> • budeme si užívat sněhové nadílky, bobovat a sáňkovat, hrát si se sněhem • seznámíme se s dalšími zimními sporty, zkusíme si to s hokejkami, případně na lyžích • pozorujeme změny v zimní přírodě, proměnlivost počasí • poznáváme jednotlivé druhy ptáků, učíme se rozeznat, kteří zůstávají a kteří odlétají do teplých krajin • vyprávění a poslech pohádek s etickým obsahem a poučením • zúčastníme se interaktivní přednášky s odborníkem na ptactvo, budeme plnit různé úkoly • staráme se o školkového ptáčka • hry se slovy, přednes, samostatný mluvní projev, dramatické činnosti • vyprávění zážitků, popis obrázků • trénujeme oblékání, otužování • pohybové činnosti: hudebně a zdravotně zaměřené hry a činnosti, hry s míčem – chytání, koulení, hry se sněhem (hody koulí, na cíl, do dálky) • hudební činnosti: estetické a tvůrčí aktivity (zpěv, přednes, dramatizace), hry na rozvoj fonemického sluchu, písnička „Rampouch“ • výtvarné činnosti: hry s papírem a jiným výtvarným materiálem, zachycování slyšeného příběhu pomocí různých výtvarných technik

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem</p>	<p>rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám</p>	<p>vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)</p>
	<p>vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách</p>	<p>porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku) koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky rozhodovat o svých činnostech
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky		s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)

6.1.6 Únor bílý, pole sílí

Název integrovaného bloku	Únor bílý, pole sílí
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Chceme v dětech vzbudit lásku a úctu ke všemu živému, vědomí, že jsme zodpovědní za své chování vůči druhým, přírodě i vůči sobě. Zároveň chceme pomocí společných zážitků posilovat vzájemné vztahy a radost, že jsme spolu. Seznámíme děti přijatelnou formou se svým tělem, jak důležitá je pro nás zdravá strava a pohyb.</p> <p>Mají si osvojit návyky zdravého způsobu života, pečovat o svoje okolí, chránit přírodu. Děti se mají naučit třídit odpad – ekologie v praxi, mají vědět, jak může každý pomoci, aby byla planeta Země čistá a neznečištěná. Děti se mají naučit pojmenovat základní lesní zvířata, vědět, jak je chránit.</p> <p>Cílem tohoto projektu je také vzbuzovat v dětech pozitivní vztah ke škole, u předškolních dětí podporovat jejich těšení se. Chceme dětem jdoucím k zápisu pomoci překonat strach z neznámého a posilovat důvěru ve své schopnosti. Zároveň u všech dětí podporujeme jejich přirozenou zvědavost a touhu poznávat a učit se něco nového.</p> <p>Děti mají vnímat školu jako něco pozitivního, na co se těší. Předškolní děti mají jít k zápisu beze strachu. Má se nadále zlepšovat jejich schopnost soustředění, pozornosti, jejich sebeobslužné a pracovní návyky. Také se má zdokonalit jejich jemná motorika, zejména úchop tužky, nůžek, a také další funkce potřebné pro úspěšné zvládnutí školních nároků (koordinace oko-ruka, pravo-levá orientace, rozvoj matematických představ a předčtenářských dovedností, samostatný slovní projev aj.) K rozvoji má dojít i v oblasti sociálních dovedností (umět se zeptat, požádat o něco, řešit některé konfliktní situace...). Děti se mají začít orientovat v čase, části dne, dny v týdnu, měsíce, roční období.</p>
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • Co je masopust, jak se dříve slavil, co po něm následuje? • karneval ve školce • přípravy a realizace společných slavností

Název integrovaného bloku	Únor bílý, pole sílí
	<ul style="list-style-type: none"> • vyrábíme si masky • říkanky o zvířatech • dramatizace příběhu „Dva smetáči“ • třídíme odpad • procházky do blízkého lesa, pomáháme zvířeti v lese • navštíví nás ve školce myslivci, interaktivní přednáška • využívání příležitostí k přirozenému seznamování dětí s tradicemi • hrajeme si na školu • práce s literárními texty, encyklopediemi • přijdou nás navštívit prvňáčci z bohutínské základní školy • půjdeme se s dětmi podívat do školy, zacvičíme si ve velké tělocvičně • posloupnost, orientace v čase – ráno, odpoledne, večer („Co děláme celý den“) • Kimovy hry • Grafomotorika – fixace správného úchopu, jednotažky • činnosti vyžadující samostatné vystupování a vyjadřování • příprava dětí k zápisu (kresba postavy, orientace v číselné řadě, vyprávění příběhu, geometrické tvary, prostorové pojmy – nad, pod, před, vedle..., paměť, pozornost) • pohybové činnosti: chůze po vyvýšené rovině, chůze po nakloněné rovině, chůze přes překážky, skoky snožmo, přeskoky přes překážky, zdravotní cviky (celkové protahování těla, protažení svalů hrudi a zad, nápravné cviky na chodidla, posilovací cviky břišních svalů), tematické hry s pravidly: na kočku a myš, na medvěda, pavoučí stezka, pantomimické předvádění zvířat, zvířecí rozcvičky, balanční cviky • hudební činnosti: rytmizace, zpíváme „Ivánku náš“, rozvoj sluchové hudební paměti, rytmizace, zpíváme „Pásla ovečky“, „Já mám koně, vraný koně“, „Běží liška k táboru“ • výtvarné činnosti: kresba postavy včetně detailů, manipulace s důrazem na rozvoj jemné motoriky, stříhání, lepení, vytrhávání papíru, práce s modelínou, poskládej své jméno, přepiš ho (práce na interaktivní tabuli), vyrobíme si z barevných papírů sovu, dokreslování zvířat, vytváříme koláž na téma zvířata v lese

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky) ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
	rozvoj schopnosti sebeovládání	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi) rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči utvořit jednoduchý rým
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležen k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno poznat napsané své jméno poznat některá písmena a číslice, popř. slova poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		antonyma
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.) mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

6.1.7 Jaro klepe na okénko

Název integrovaného bloku	Jaro klepe na okénko
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	V okolí MŠ pozorujeme s dětmi první známky jara, první květiny, posloucháme zpěv ptáků, pozorujeme proměny počasí. Seznamujeme postupně děti se změnami v přírodě, pozorujeme klíčení semen, připravujeme k sázení naše truhlíky na školní zahradě. Probouzíme v dětech radostnou náladu z nového ročního období. Vedeme děti ke schopnosti spolupodílet se na tom co se děje kolem nich. Děti budou pomáhat vyplňovat všechna volná místa v hmyzím domečku. Budeme pozorovat hnízdění ptáků přes kameru v ptačí budce. Snažíme se vzbudit v dětech zájem o přírodu a vybudovat u nich vztah k prostředí, ve kterém žijí, naučit je obdivu a pokoře k životu a jeho projevům. Seznamujeme děti s lidovými tradicemi. Děti by měly zvládnout určit znaky jara, pojmenovat typické jarní kytky a změny, které v přírodě

Název integrovaného bloku	Jaro klepe na okénko
	<p>nastávají. Mají mít povědomí o lidových zvycích a tradicích. Učíme je chápat potřebnost hmyzu, mají vědět, jak se k němu správně chovat. U dětí se má prohloubit vztah k přírodě a pocit radosti při společném pobytu venku, posilovat vztah ke všem živým tvorům i těm nejmenším. Děti mají mít úctu k přírodě (nelámat větvičky ze stromů, netrhat zbytečně květiny, nezabíjet broučky, pavouky aj.) V tomto celku chceme děti seznámit s ročním obdobím – jarem, změnami, kterými na jaře příroda prochází. Zároveň s nimi oslavíme největší křesťanský svátek, Velikonoce, osvětlíme si jejich význam. Seznamujeme děti s tradicí Velikonoc a činnostmi s tím souvisejícími. Učíme je vnímat radostnou atmosféru spojenou s přípravou svátků. Vedeme děti k podílení se na přípravě velikonoční výzdoby v mateřské škole.</p> <p>Děti se mají naučit pojmenovat mláďátka domácích zvířat. Mají vědět, že Velikonoce nejsou jen pomlázka a vejčíka, ale chápat je i jako křesťanský svátek. Má se prohloubit jejich spolupráce při společných činnostech i radost z toho, když pro druhé mohou něco udělat. Při výtvarných činnostech se má zdokonalit jejich jemná motorika, mají si vyzkoušet práci s různým materiálem a poznávat jeho vlastnosti.</p>
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • pozorujeme hmyz lupou – mravenci, motýl, brouci, berušky, pavouci • pečujeme o hmyzí domeček na zahradě a doplňujeme ho • jaro na louce a v trávě, seznámení s vývojem motýla • každý živočich má své jedinečné místo v přírodě, pozorování hmyzu, jeho význam, ze života mravenců • učíme děti vnímat krásy jara, pozorování rašení stromů, rozvíjení květů aj. • jarní úklid zahrady • pranostiky • čteme knihy o hmyzu („Ferda Mravenec“, „Broučci“) • děláme jarní ohýnek na zahradě • výroba Morany – význam tradice, zamykáme zimu • pouštíme Moranu do vody • učíme se poznat a pojmenovat jarní květiny • nakupujeme sazeničky do truhlíků, sázíme bylinky • hrajeme si na zahradníky – sázení, pozorování klíčení semínek • přirozené pozorování okolí při vycházkách

Název integrovaného bloku	Jaro klepe na okénko
	<ul style="list-style-type: none"> • příprava na hlavní svátky jara, zdobení vajíček, jarní dekorace • velikonoční výzdoba MŠ • lidové zvyky, tradice, koledy • učíme se plést pomlázku • učíme se pojmenovat domácí zvířata a jejich mláďata • ukotvení názvů mláďat jednotlivých druhů především domácích zvířat (hra „Sejdeme se u..“, zvukové pexeso, pantomima, práce s obrázky, hra „Hledej maminku“) • jdeme navštívit sousedy a prohlédnout si jejich domácí zvířata a mláďátka • pohybové činnosti: dechová a uvolňovací cvičení, cviky ke správnému držení těla, manipulace s obručí (prolézáni, přeskakování), důraz na pobyt venku (lezení, přelézání a prolézání, běh, slalom), jarní hry (kuličky, skákací guma, hry s míčem aj.), praktické úkoly procvičující orientaci v prostoru a rovině • hudební činnosti: rytmizace jarních květin, písnička „Pam, pam, pampelišky“, relaxace a poslech hudby (vážná hudba, zvuky jara), hudebně pohybové a taneční hry, zpíváme tematické písně o jaru • výtvarné činnosti: barevné papíry (tvoříme berušky), prstové barvy (jarní zahrada), land-art, práce s těstem při pečení beránka (hnětení, příprava, lití těsta), práce s přírodním a netradičním materiálem (proutí), koláž zvířat

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej</p>	<p>rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny</p>	<p>zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)</p> <p>dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair</p> <p>začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem zachovávat správné držení těla
	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.) dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	němž dítě žije	škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	spolupracovat s ostatními uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

6.1.8 Každá práce je nám platná

Název integrovaného bloku	Každá práce je nám platná
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Plánujeme děti seznámit s prací dospělých, s jednotlivými řemesly. Chceme, aby poznaly hodnotu lidské práce a naučily se vážit si jí. Chceme u dětí vytvořit pozitivní vztah ke knize, vědět, jak se k ní mají chovat, pravidelně dětem čteme. Děti mají vědět, kde pracují jejich rodiče, mají umět pojmenovat některá povolání. Má se zdokonalit jejich verbální i neverbální komunikace (čím bych chtěl být) a také jemná i hrubá motorika, zejména při práci s různými druhy materiálů. Mají se naučit, že pracovat je přirozené a potřebné, a vážit si práce své i ostatních (ocenit, pochválit, neničit výtvary). Také mají prožít radost z úspěchu a odvedené práce. Naším záměrem je seznámit děti s dopravními prostředky a cestováním vůbec, zejména kam a proč cestujeme. Jako zásadní vidíme dopravní výchovu našich dětí, plánujeme seznámit je s pravidly bezpečného chování na ulici. Chceme také s dětmi jezdit na kolech a prohlubovat tak s nimi tuto pohybovou dovednost. Děti budou seznámeny se silničním provozem a upozorněny na možná nebezpečí. Mají umět

Název integrovaného bloku	Každá práce je nám platná
	<p>pojmenovat jednotlivé dopravní prostředky i se v nich správně chovat. Mají si osvojit pravidla bezpečného chování na ulici – jak přecházíme, chůze po chodníku, co nám říká semafor, proč být v autě připoután v sedačce. Má se zdokonalit jejich obratnost a dovednost jízdy na kole či koloběžce, malé děti se naučí správně šlapat, starší jezdit bez pomocných koleček. Při všech těchto činnostech se mají naučit brát ohledy na druhé, myslet na ně a své chování a touhy přizpůsobovat potřebám druhých.</p>
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • pojedeme na interaktivní přednášku do příbramské knihovny • práce s knihou, encyklopedií, příběhem, hledání odpovědí • práce s literárními texty • kognitivní činnosti – kladení otázek a hledání odpovědí • rozvoj slovní zásoby, stupňování přídavných jmen, přísloví a pořekadla (práce s obrázky, knížkami, dramatizace, recitace, rozhovor) • upečeme si housky • pantomima – povolání • půjdeme se podívat na pilu, do obchodu, na úřad • vyzkoušíme si práci se dřevem (truhláři), s potravinami (kuchařka), na zahradě (zahradníci) • půjdeme se podívat k hasičům nebo k záchranářům • poučení o nebezpečných situacích a způsobech, jak se chránit • hry a aktivity na téma doprava, praktický nácvik bezpečného chování na silnici • budeme jezdit na kolech a koloběžkách • uděláme si řidičské zkoušky, slalom • pojedeme autobusem i vlakem • vypravíme se na menší výlet na kolech • pojedeme na dopravní hřiště v Příbrami • naučíme se poznat základní značky, budeme jezdit podle semaforu • pohybové činnosti: učíme se ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem, zachovávat správné držení těla, zdravotně zaměřené činnosti, soutěže, hry s pravidly, rozvoj prostorové orientace, pohyb v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, cvičení na žíněnce a kladině), zdokonalujeme svoji motoriku a koordinaci každodenní jízdou na

Název integrovaného bloku	Každá práce je nám platná
	<p>kole, učíme se zatáčet, vyjet kopec, posilujeme vydrž a vytrvalost, dopravní rozcvička</p> <ul style="list-style-type: none"> • hudební činnosti: hudebně pohybové činnosti – tanečky „Řemesla“, zpíváme písničku „Pekla vdolky“, „Pásla ovečky“, učíme se písničku „Semafor“, zpíváme o dopravních prostředcích • výtvarné činnosti: vyrábíme si vlastní kreslenou knihu, ztvárňujeme dopravní prostředky různými výtvarnými technikami

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo) zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
komunikuje v běžných situacích bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou	získání relativní citové samostatnosti	vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
	uvědomění si vlastního těla	vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	vytváření základů pro práci s informacemi	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon sledovat a vyprávět příběh, pohádku
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i	zorganizovat hru

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	neverbálních) a kultivovaného projevu	sledovat očima zleva doprava učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	spolupracovat s ostatními uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je

6.1.9 V přírodě se nenudíme

Název integrovaného bloku	V přírodě se nenudíme
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Chceme v dětech vzbudit lásku a úctu ke všemu živému, vědomí, že jsme zodpovědní za své chování vůči druhým, přírodě i vůči sobě. Zároveň chceme pomocí společných zážitků posilovat vzájemné vztahy a radost, že jsme spolu. Naším cílem je rozvíjení fyzické i psychické zdatnosti dětí, a to zejména častým pobytem a pohybem v přírodě. Děti mají vnímat krásu přírody, chránit ji a žít s ní v souladu, vážit si práce rodičů, paní učitelek, personálu školky, umět poděkovat, poprosit. Učíme děti šetřit vodou a elektřinou – rozvíjení finanční gramotnosti dětí, vytvářet kladné postoje dětí k hodnotám lidské práce pro rodinu a společnost. Objevovat vlastnosti hlíny, vody, slunce prostřednictvím her, řízených činností a přirozeným pohybem v přírodě. Učíme děti vnímat, že svět má svůj řád, je rozmanitý a pozoruhodný. Seznamujeme děti s významem životního prostředí pro člověka. V tomto bloku se zaměříme také na seznámení se živou přírodou kolem nás v různých ekosystémech – na

Název integrovaného bloku	V přírodě se nenudíme
	<p>dvorku, v lese, na louce, u rybníka, v ZOO.</p> <p>Budeme se společně radovat ze svátku všech dětí. Děti se mají naučit pojmenovat základní zvířata, rozlišit mezi zvířaty domácími, lesními, exotickými. Mají se naučit se ke zvířatům správně chovat, neubližovat jim, ale chránit je. Těž se naučí ohleduplně se chovat i k sobě navzájem, spolupracovat, pomáhat slabším, těšit se ze společných zážitků, osvojit si návyky zdravého způsobu života. Děti mají umět rozlišit mezi živou a neživou přírodou, správně zařadit zvířata a přírodní útvary. Mají se seznámit s rozmanitostí přírody, se základními přírodními živly – voda, země, oheň, vzduch, i některými přírodními procesy – koloběh vody, potravní řetězec, změny zemského povrchu. Měly by pojmenovat základní stromy a jejich plody, znát fáze růstu rostlin. Má dále pokročit osamostatňování dětí, zejména při delším odloučení od rodičů. Stejně tak se mají upevnit jejich pohybové dovednosti, koordinace pohybů, orientace v prostou, tělesná zdatnost i slovní vyjadřování.</p>
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • poznáváme význam vody v životě lidí, koloběh vody v přírodě • pokusy s vodou • pojedeme na výlet do Koněpruských jeskyň nebo se podívat na Žežické skály • zajdeme na návštěvu do vodárny, kde nám čistí vodu • pojedeme na školku v přírodě • budeme hrát hry v přírodě – kuličky, skákací panák, přeskoky gumy, švihadlová a míčová školka, honičky • uděláme si výlet do zoologické zahrady • připravíme se na svátek maminek a budeme si povídat o rodině • samostatný slovní projev, vyprávění zážitků • vystoupíme na vítání občánků ke Dni matek • pohybové činnosti: tématické hry s pravidly: na kočku a myš, na medvěda, na čápa, který chytá žáby, opičí dráha, pavoučí stezka, pantomimické předvádění zvířat, zvířecí rozcvičky, balanční cviky • hudební činnosti: rytmicizace, zpíváme „Když jsem já sloužil“, „Poletíme do Afriky“, „Pásla ovečky“, „To je on, malý slon“, „Já mám koně, vraný koně“ aj. • výtvarné činnosti: dokreslování zvířat, malujeme zebra prstovými barvami, vyrábíme papouška technikou malování na krepový papír.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem</p>	<p>osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí</p>	<p>rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých</p>
	<p>vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat</p>	<p>adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody</p>
<p>ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog</p>	<p>rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)</p>	<p>naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit</p>
		<p>chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase</p> <p>domluvit se slovy i gesty, improvizovat</p>
<p>se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci</p>	<p>osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem</p>	<p>vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)</p>
<p>projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost</p>	<p>rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách</p>	<p>mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí</p>

6.1.10 Lidé, voda, kvítí, na vše slunce svítí

Název integrovaného bloku	Lidé, voda, kvítí, na vše slunce svítí
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Rozvíjíme poznatky o dalším ročním období. Připomeneme si téma léta a s tím spojené prázdniny. Záměrem je posilovat vzájemnou sounáležitost dětí mezi sebou, podporovat vědomí, že přestože jsme každý jiný, patříme k sobě. Chceme strávit hezké společné chvíle a rozloučit se s dětmi, které odcházejí do školy.</p> <p>V tomto celku seznámíme děti se životem jiných kultur na zeměkouli. Učíme se o rozmanitosti lidských ras, národů, kultur, o planetě Zemi, o vesmíru. Vedeme děti k poznání, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný. Poznáváním jiných kultur vedeme děti k vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s lidmi, společnostmi, planetou Zemí. Seznamujeme děti se životem na jiných místech zeměkoule.</p>
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • planeta Země, vesmír, cestujeme se sluníčkem za lidmi na celém světě, multikulturní výchova • každý den jsme v jiné zemi, paní kuchařka nám vaří tradiční jídlo dané země • činnosti zaměřené na poznávání čím se lidé od sebe liší a v čem jsou podobní • pozorování přírodního okolí • aktivity přibližující dítěti svět kultury • hry a situace, kde se děti učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých • práce s výtvarnými pomůckami na zahradě MŠ • sezónní činnosti, pohybové hry na zahradě MŠ • činnosti zaměřené na rozvoj jemné motoriky, práce s papírem, textilem • smyslové vnímání – kulatý, hranatý, hladký, drsný, teplý, studený • činnosti zaměřené k poznávání lidských vlastností, mimické vyjádření nálad • konstruktivní a grafické činnosti • slavnosti v MŠ – Den dětí, rozloučení s předškoláky (šerpování), zahradní slavnost • nocujeme s předškoláky ve školce • sklízíme ovoce a bylinky z naší zahrádky, upečeme si koláč • ze života včel, jak včelky dělají med, práce s přirovnáním

Název integrovaného bloku	Lidé, voda, kvítí, na vše slunce svítí
	<ul style="list-style-type: none"> vyrábíme pampeliškový med pojede si pohrát na Nový rybník pohybové činnosti: míčové hry, pohybové hry na zahradě MŠ, důraz na pobyt venku (lezení na nízké stromy, přelézání a prolézání větví, plazení, běh, slalom, fotbal, házená aj.) hudební činnosti: zpíváme „Sluníčko, sluníčko“, „Včelka“, rozvoj sluchové paměti, hry s nástrojky výtvarné činnosti: kam pojedeme na prázdniny, estetické a tvůrčí aktivity, práce s pracovními listy, grafické napodobování symbolů a tvarů, konstruktivní hry – práce podle předlohy

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chuť, vnímat hmatem apod.)
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	poznávání jiných kultur	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání	vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
		vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
		uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
		vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Učitelky si zpracovávají třídní vzdělávací program na základě vyhodnocení předchozího školního roku a vycházejí ze ŠVP „Na paloučku u lesa“ a z dlouhodobých integrovaných bloků. Třídní vzdělávací program se neustále vylepšuje, prochází změnami a vývojem. Kolektivní práce jsou přizpůsobeny věkovému složení dětí a individuální činnosti jsou připraveny pro určitou věkovou skupinu dětí.

Činnosti jsou veselé a hlavně prožitkové, dochází ke střídání řízených činností s prožitkovými, pohybovými, herními i relaxačními činnostmi.

Denní činnosti přizpůsobíme dětem, v žádném případě netrváme na důsledném dodržování TVP. Velmi často se stává, že vzniklá situace nebo momentální zájem dětí je nejlepší inspirací pro činnost s nimi. TVP je náš záměr.

TVP se neustále rozrůstá o nové nápady, činnosti, výtvarné techniky, projekty... V případě vhodného počasí a možné realizace činností, jsou činnosti situovány na zahradu a do okolí MŠ. Plánované činnosti odpovídají mentalitě předškolního dítěte a jeho potřebám. Témata jsou dětem blízká, pochopitelná, zábavná. Ve velké míře využíváme prožitkové činnosti. Snažíme se o projektové vzdělávání.

Vzdělávací oblasti jsou zařazeny tak, aby se v průběhu dne vzájemně prolínaly.

Vzdělávací nabídka je přizpůsobena věku a individuálním možnostem jednotlivých dětí, tzn. náročnost stoupá přiměřeně věku a schopnostem dětí. Učitelky pracují frontálně, skupinově, ve dvojicích i individuálně.

6.3 Dílčí projekty a programy

V projektech se snažíme vypracovat vše do detailu. Kostýmy, kulisy, tvoření, výzdoba školy... Snažíme se, aby se nabízené činnosti neopakovaly, vyhledáváme stále nové inspirace a nápady v literatuře, na webových stránkách, účastníme se DVPP.

7 Systém evaluace

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Koncepce a rámec školy	Pedagogové sdílejí a naplňují vizi a realistickou strategii rozvoje. Plní cíle ŠVP, které vychází z rozvoje a strategie školy, je v souladu s RVP. MŠ funguje podle jasných pravidel, které umožňují konstruktivní komunikaci všech zúčastněných. Škola je vstřícné a bezpečné místo pro děti, rodiče i pedagogy. Spolupracuje s vnějšími partnery.	Pozorování, plánované i neplánované, diskuse, vyhodnocování na společných poradách pedagogických pracovníků, ankety pro rodiče, dotazník, záznamy a zprávy o kontrolách a hodnocení, záznamy z pedagogických rad. Zpětná vazba - od kolegů, dětí. Práce s rámcovými cíli.	Kontrola naplňování cílů (aktuálnost) a obsahu vzdělávání (smysluplnost, funkčnost, srozumitelnost), zda je v souladu s RVP PV, plánování a evaluace pedagogické práce na poradě pedagogických pracovníků 1 x 2 měsíce, evaluace rodiče - 1x ročně dotazníky hodnocení MŠ, ankety.	Ředitelka je zodpovědná za autoevaluaci školy a spolupráci s vnějšími partnery. Učitelky jsou odpovědné za hodnocení tématických celků TVP ve vztahu k ŠVP, hodnocení třídy a hodnocení spolupráce s rodiči.
Materiální, technické, hygienické a další podmínky	Životospráva (vyváženost jídelníčku, dodržování spotřebního koše).	Kontrola dodržování spotřebního koše (tabulky, zprávy + rozbory), používání pouze čerstvých surovin. Kultura a pořádek při stolování, pitný režim, příprava pokrmů.	Vyváženost jídelníčku a spotřebního koše (každý měsíc). Vaření	Vedoucí jídelny ve spolupráci s kuchařkou jsou zodpovědné za oblast životosprávy. Učitelky

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
			bez polotovarů (každý den). Trvat na poděkování a požádání (denně). Podílení se na přípravě svačinek.	vedou děti ke správnému stolování, učí je připravovat a dobře používat příbor, uklidit si své místo.
Pedagogické vedení školy	Ředitelka řídí, monitoruje a vyhodnocuje práci školy a přijímá opatření. Vytváří zdravé školní klima - pečuje o vztahy mezi pedagogy, dětmi a rodiči a usiluje o vzájemnou spolupráci. Naplňuje potřeby každého pedagoga a jeho profesní rozvoj, podporuje začínající pedagogy a umožňuje výměnu zkušeností. Usiluje o optimální materiální podmínky vzdělávání a pečuje o ně. Klade důraz na vlastní profesní rozvoj.	Pravidelná školení v rámci DVPP pro všechny zaměstnance - sdílení na poradách. Evaluace vzájemných vztahů a spolupráce na pracovišti, hodnocení klimatu školy a zapojení rodičů do vzdělávacích činností. Inspirace v literatuře, další vzdělávání. Pravdivé definování podmínek školy, srovnání s RVP PV, minimalizace rizikových oblastí podmínek, cesty ke zlepšení vzdělávacích podmínek. Anketa pro učitele, konzultace. Osobní portfolio učitelek, pozorování, fotodokumentace, videozáznamy pro zpětnou vazbu.	Minimálně 2 školení v rámci DVPP ročně, u učitelky s částečným úvazkem minimálně 1 x ročně. Každý rok pravidelná dohlídka lékařské péče, školení provozních zaměstnanců. Výměna zkušeností po každé praxi ve spolupráci s ostatními mateřskými školami.	Ředitelka je zodpovědná za školení pracovníků, pracuje na vlastním profesním rozvoji a motivuje ostatní.

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Kvalita pedagogického sboru	Pedagogové jsou kvalifikovaní a jednají profesionálně, uplatňují ke všem vstřícný přístup. Pedagogové spolupracují, poskytují si navzájem zpětnou vazbu a podporu. Pedagogové pracují na svém profesním rozvoji. Pedagogové podporují rozvoj demokratických hodnot a občanské angažovanosti.	Hospitační a kontrolní činnost ředitelky, pozorování plánované i neplánované, zpětná vazba od kolegů, evaluace pedagogické práce na poradě pedagogických pracovníků. Dokumentace o učitelkách.	Hospitační činnost ředitelky 1 - 2 x za rok (u začínajícího učitele 2 - 3 x ročně). Hodnocení práce učitelek ředitelkou (každý měsíc). Zpětná vazba od kolegyň.	Ředitelka je zodpovědná za kvalifikovanost a profesionalitu pedagogů. Motivuje je a vede k profesnímu rozvoji.
Vzdělávání	Pedagogové se zaměřují na sociální a osobnostní rozvoj dětí. Sledují pokrok každého dítěte a při plánování zohledňují individuální potřeby dětí. Využívají různé výchovně-vzdělávací strategie pro naplnění vzdělávacích cílů. Připravují vzdělávání v souladu s vědomostními, dovednostními i postojovými cíli uvedenými v kurikulárních dokumentech školy a individuálními potřebami dětí.	Slovní hodnocení každého dítěte, interakce učitele a dítěte, vzájemný vztah, působení na dítě dle zásad a kritérií, zpětná vazba od dětí, používané různé formy a metody práce, vzájemná komunikace s dítětem. Motivace a postoje dětí, znalosti a dovednosti, klíčové kompetence. Analýza školní dokumentace.	Slovní hodnocení dětí bezprostředně po činnosti (několikrát denně), záznamy do záznamových listů (vývojová portfolia)	Učitelky jsou zodpovědné za používané metody, formy a úroveň vzdělávání dětí na jejich třídě.
Vzdělávací výsledky	Hodnocení výuky (interakce učitelky a dětí), postoje dětí, motivace. Získává informace o posunech výsledků, znalostí a dovedností každého dítěte ve všech vzdělávacích oblastech, reaguje na ně vhodnými pedagogickými opatřeními. Výsledky dětí odpovídají očekávaným výsledkům podle vzdělávacích programů. Vyhodnocuje	Analýza produktů (výtvorů dětí, portfolia), vyhodnocování výsledků vzdělávání dětí. Konzultace učitelek, zpětná vazba od dětí, rodičů a její vyhodnocení.	Evaluace dětí - diagnostika dítěte (září), hodnocení individuálního rozvoje dítěte a kresba postavy (3x ročně). Děti	Učitelky jsou zodpovědné za zaznamenávání informací o posunech výsledků, znalostí a dovedností každého dítěte. Ředitelka vyhodnocuje práci

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
	úspěšnost dětí v průběhu i na konci předškolního vzdělávání a s výsledky pracuje v zájmu zkvalitnění vzdělávání.		s odloženou školní docházkou IVP, hodnocení, konzultace s rodiči (leden, červen). Průběžně po ukončení každého integrovaného bloku s ohledem na stanovená kritéria, která důsledně vycházejí ze vzdělávacích programů.	pedagogů a vede je ke zkvalitnění vzdělávání.
Podpora dětí při vzdělávání (rovné příležitosti)	Rovné příležitosti ke vzdělávání každému dítěti a jeho rodině. Podpora každému dítěti s potřebou podpůrných opatření. Osobnostní rozvoj dětí, rozvoj tolerance, otevřenosti, respektu vůči odlišnosti.	Vypracování PLPP, spolupráce se SPC, PPP, s odbornými institucemi, zřizovatelem, s rodiči. Zajištění asistenta u dětí s potřebou podpůrných opatření, zohlednění individuálních potřeb dětí, systém podpory dětem.	PLPP dětí s odloženou školní docházkou (dle domluvy s rodiči, na základě zprávy z vyšetření PPP), hodnocení pokroku 2 x ročně.	Zodpovědnost za rovné příležitosti nese ředitelka školy.